

מסורת הש"ס

הוציאו לו פרק חמישי יומא

נדר.

תורה אור

(א) ג'ל' ויראו ראשי
הבדים: (ב) [שנת קמה:]
(ג) [שקלים פיו מ"ב:]
(ד) [ומספחם פ"ב ה"ג]
ע"ש ממנו מ"ח. ע"ש:
[נכ"י אומל להיפך ויראו
וכי יכול יהו מקרקעין
וכי ויראו וכי יכול לא
היו זין וכו'] (ס) [נכ"י
מגלן:] (י) [לעיל נ"ב:]
(י) [נמוכות ק"ו:] (ח) [נ"י
העב כסוקים הללו ומזה
לישן:]

גליון הש"ס

נב' ועתודותיהם שושתי
תיבתא. ע"ן סוטה דף טו
ע"כ כנשי ד"ה וירא
שמה ו"ע:

הגהות הב"ח

(א) נב' כנשי ואל כל
קירות הבית מסב קלע
פתחי מקלעות כנשים
ותמורו ופסוקי
וכתיב ופס וזב ממיר:

רבינו חננאל

כל חדרה. הגנו צחדרי חדרים: נ"צ שנה. היו מחצות ירושלים בגלות דקדקו עד פקידת כורש שעלו לגלות הצית שהרי לסוף ע' גלות יהויקים היתה הפקידה כמו ששינו במגילה (דף י"א: ו"ח שנה היה מכיוון יהויקים עד חצות ירושלים דאמר מר גלו בשבעה גלו בשמונה גלו בשמונה עשרה גלו בתשע עשרה ופירושו גלה כיניו בשבעה שנים יהויקים שהו שמונה לגלותו וירושלים שמונה עשר לכיוון יהויקים שהו חמש עשרה לגלותו דאמר מר שנה ראשונה כיצב ניוה שנה עלה וכיצב יהויקים: עד כהמה. כהמה בנימטריא חמשין ותריין: הגביר לרבים. כספר לניאל כתיב והכי מפרש ליה ר' יוחנן אותו ברית האמור בגפרית ומלח שנאמר זו על אשר עזבו את ברית הגבירי האויב על ישראל שזע אחד: לרבים. לשרים כמו כל רבי מלך צבל (ירמיה לט): מתעסק. בטיוול ושטוק: רלפה משונה. אחת מן הטבלאות של שם צברלפה ראה גבוהה מחצותיה והצין סילקוה מאחר שנסדרה שם: ציחור. צבור: מלעילין צעלים. דתנן (מדות פ"ב משנה ה) כל עץ שיש בו תולעת פסול למזבח: צעלי מומין. שאין ראויין לעבודה אחרת: נראין ואין נראין. כדמפרש ואזיל צבריתא שהיו דוחקין וצולטין בפרוכת ונראין כשי דדי אשה צולטין מתחת תולקו: ויואלין צברוס. הפרוכה כנגד פתח צמחיתא אמה ערקסין. והפתח צמחיתא אמה ערקסין היה צמקדש ראשון: כפרושים. מדוצקין זה בזה ואחזין ומחזקין זה את זה כוכר המוצק את הנקבה: מעורים. לשון ציבוק כמו (שוקין פ"ג משנה ח) אלן שנפשו ומעורה בקליפה וצמק' צילה (דף י'.) אס היו מעורות בגידין אסורות: ולא יבאו לראות. הלויס צמקדש. אף על פי שהיו נושאין כלי הקודש כמתקן לא היו רשאין ליכנס צשעת סילוק מסעות שהיו מפרקין את הארון והמוצה להסיעו ממקומו עד שיהיו אהרן וצניו כמסין אותו בנרמיקה כמו שכתוב בפרשה וכו' אותו בנכנסה עור תחש ולקחו צגד תכלת וכו' וגו'. צבלע לשון כסיו: צבים אצים. צלרסיה. אף ישראל צמדנד עדיין לא היו גסין צשינה: נסגרסה קלמרה. הא' מעשה צבית שני הוה לאחר שנתגרשו וחזרו: לחימסה ראשונה. לחמילת חיבתן שאין גסין זה בזה: צמאי עסקינן. הא' מגללן להן הפרוכת מראין להן הכרושים: מי הוו כרושים. דקס"ד כרושים שעשה שלמה אלל הארון מזה ומזה קלמר: וצני. שכנגד הפתחים פתח אולם היכל וצית קדשי הקדשים: שלש עשרה פרוכות היו הקדשים שני. צשעה לשבעה שערי העזרה שחיס צדציר צמקוס אמה ערקסין ושמים כנגדן לחון צין עליית ההיכל לעליית צית קדשי הקדשים וכי היכי צמקדש שני היו פרוכות כנגד הפתחים הכי נמי צמקדש ראשון: כרושים דלורסא. מוציירין צכותל צמנין סממנים או

כל הדרה מאי כל הדרה חדרה אתה מאי אתה אומר אומר לו שאני אומר ארון במקומו נגנו שנאמר ויאריוכו הבדים וגו' אומר ליה רבה לעולא מאי משמע דכתיב ויהיו שם עד היום הזה וכל היכא דכתיב עד היום הזה לעולם הוא והכתיב ואת היבוס יושב ירושלם לא הורישו בני בנימין וישב היבוס את בני בנימין בירושלם עד היום הזה הכי נמי דלא גלו והתניא ר' יהודה אומר חמשים ושתים שנה לא עבר איש ביהודה שנאמר על ההרים אשא כבי ונהי ועל נאות מדבר קינה כי נצחו מבלי איש עובר ולא שמעו קול מקנה מעוף השמים ועד בהמה נדרו הלכו בהמה בגימטריא חמשין ושתים הוו ותניא ר' יוסי אומר שבע שנים נתקיימה גפרית ומלח בארץ ישראל ואמר רבי יוחנן מאי טעמא דרבי יוסי אתיא ברית ברית כתיב הכא והגביר ברית לרבים שבוע אחד וכתיב התם ואמרו על אשר עזבו את ברית ה' אלהי אבותם אמר ליה הכא כתיב שם התם לא כתיב שם וכל היכא דכתיב שם לעולם הוא מיתבי' ומהם מן בני שמעון הלכו להר שעיר אנשים חמש מאות ופלטיה ונעריה ורפיה ועוזיאל בני ישעי בראשם ויכו את שארית הפליטה לעמלק וישבו שם עד היום הזה וכבר עלה סנחריב מלך אשור ובלבל כל הארצות שנאמר ואסיר גבולות עמים ועתודותיהם שושתי תיובתא אמר רב נחמן תנא וחכמים אומרים ארון בלשכת דיר העצים היה גנו אמר רב נחמן בר יצחק אף אנן נמי תנינא מעשה בכהן אחד שהיה מתעסק וראה רצפה משונה מחברותיה וכו' והודיע את חבריו ולא הספיק לגמור את הדבר עד שיצאה נשמתו וידעו כיחור ששם ארון גלו מאי הוה עבד אמר רבי חלבו מתעסק בקדרומו היה תנא דבי רבי ישמעאל שני כהנים בעלי מומין היו מתלעין בעצים וגשמתה קדרומו של אחד מהם ונפלה שם ויצתה אש ואכלתו רב יהודה רמי כתיב ויראו ראשי הבדים וכתיב ויראו החוצה הא כיצד נראין ואין נראין תניא נמי הכי ויראו ראשי הבדים יכול לא יהו זין ממקומן ת"ל ויאריוכו הבדים יכול יהו מקרקעין בפרוכת ויוציאין ת"ל ולא יראו החוצה הא כיצד דוחקין ובולטין ויוציאין בפרוכת ונראין כשני דדי אשה שנא' צרור המור דודי לי בין שדי ילין אמר רב קטינא בשעה שהיו ישראל עולין לרגל מגללן להם את הפרוכת ומראין להם את הכרושים שהיו מעורים זה בזה ואומרים להן ראו חבתכם לפני המקום כחבת זכר ונקבה מתיב רב חסדא ולא יבואו לראות כבלע את הקדש ואמר רב יהודה אמר רב בשעת הכנסת כלים לנרתק שלהם אמר רב נחמן משל לכלה כל זמן שהיא בבית אביה צנועה מבעלה כיון שבאתה לבית חמיה אינה צנועה מבעלה מתיב רב חנא בר רב קטינא מעשה בכהן אחד שהיה מתעסק וכו' אמר ליה נתגרשה קא אמרת נתגרשה חזרו לחיבתה הראשונה במאי עסקינן אי נימא במקדש ראשון מי הואי פרוכת אלא במקדש שני מי הוו כרוכים לעולם במקדש ראשון ומאי פרוכת פרוכת דבבי דאמר רבי זירא אמר רב שלשה עשר פרוכות היו במקדש שבעה כנגד שבעה שערים שנים אחת לפתחו של היכל ואחת לפתחו של אולם שנים בדביר ושנים כנגדן בעליה רב אחא בר יעקב אמר לעולם במקדש שני וכרוכים דצורתא הוו קיימי דכתיב ואת כל קירות הבית מסב קלע (ב) כרוכים ותמורות ופטורי ציצים וצפה זהב מיושר על המחווקה וכתיב כמעט איש ולויות מאי כמעט איש ולויות אמר רבה בר רב שילא באיש

מחשבים ושותים שנה. משגלו מימי צדקת מנחות ירושלם עד שנפקדו מימי כורש וכו' על מהם לייקד את הבית ו"ח שנים קודם גמר הבנין שהיו לסוף ע' שנה צמחיתא נגללה ושבח כדלמדין נגללה ושבח (מסכת סוטה פ"ג הל' א) וכו' ויראו ראשי הבדים יכול לא יהו זין ממקומן ת"ל ולא יראו החוצה הא כיצד דוחקין ובולטין ויוציאין בפרוכת ונראין כשני דדי אשה שנא' צרור המור דודי לי בין שדי ילין אמר רב קטינא בשעה שהיו ישראל עולין לרגל מגללן להם את הפרוכת ומראין להם את הכרושים שהיו מעורים זה בזה ואומרים להן ראו חבתכם לפני המקום כחבת זכר ונקבה מתיב רב חסדא ולא יבואו לראות כבלע את הקדש ואמר רב יהודה אמר רב בשעת הכנסת כלים לנרתק שלהם אמר רב נחמן משל לכלה כל זמן שהיא בבית אביה צנועה מבעלה כיון שבאתה לבית חמיה אינה צנועה מבעלה מתיב רב חנא בר רב קטינא מעשה בכהן אחד שהיה מתעסק וכו' אמר ליה נתגרשה קא אמרת נתגרשה חזרו לחיבתה הראשונה במאי עסקינן אי נימא במקדש ראשון מי הואי פרוכת אלא במקדש שני מי הוו כרוכים לעולם במקדש ראשון ומאי פרוכת פרוכת דבבי דאמר רבי זירא אמר רב שלשה עשר פרוכות היו במקדש שבעה כנגד שבעה שערים שנים אחת לפתחו של היכל ואחת לפתחו של אולם שנים בדביר ושנים כנגדן בעליה רב אחא בר יעקב אמר לעולם במקדש שני וכרוכים דצורתא הוו קיימי דכתיב ואת כל קירות הבית מסב קלע (ב) כרוכים ותמורות ופטורי ציצים וצפה זהב מיושר על המחווקה וכתיב כמעט איש ולויות מאי כמעט איש ולויות אמר רבה בר רב שילא באיש

תוס' ישנים ומהו מרחס כמו שאנו אומרים לעיל גבי להם הפנים, ו"ל שאותם שהיו מעורין זה בזה אין זה נס שכן שעלם שלמה כמו ה"י (צוהר) (דלורסא) דלמקן לרבי חלמ, ומקום ארון שלל היה מן המדה לא היו מכירין שלל היה מגביהין להם כל כך וגם לא היו (מוריקין) [מוריקין] וגוף הכרושים שלל היו מן המדה שהיו נספיקין ה' אמות מיימין וז' אמות משמאל גם בזה לא היו מכירין כל כך. מ"ר.

1. ויאריוכו הבדים ויראו ראשי הבדים מן הקדש עד פני הדביר ולא יראו החוצה ויראו שם עד היום הזה:
2. ואת היבוס יושב ירושלם לא הורישו בני בנימין וישב היבוס את בני בנימין בירושלם עד היום הזה:
3. על ההרים אשא כבי ונהי ועל נאות מדבר קינה כי נצחו מבלי איש עובר ולא שמעו קול מקנה מעוף השמים ועד בהמה נדרו הלכו בהמה בגימטריא חמשין ושתים הוו ותניא ר' יוסי אומר שבע שנים נתקיימה גפרית ומלח בארץ ישראל ואמר רבי יוחנן מאי טעמא דרבי יוסי אתיא ברית ברית כתיב הכא והגביר ברית לרבים שבוע אחד וכתיב התם ואמרו על אשר עזבו את ברית ה' אלהי אבותם אמר ליה הכא כתיב שם התם לא כתיב שם וכל היכא דכתיב שם לעולם הוא מיתבי' ומהם מן בני שמעון הלכו להר שעיר אנשים חמש מאות ופלטיה ונעריה ורפיה ועוזיאל בני ישעי בראשם ויכו את שארית הפליטה לעמלק וישבו שם עד היום הזה וכבר עלה סנחריב מלך אשור ובלבל כל הארצות שנאמר ואסיר גבולות עמים ועתודותיהם שושתי תיובתא אמר רב נחמן תנא וחכמים אומרים ארון בלשכת דיר העצים היה גנו אמר רב נחמן בר יצחק אף אנן נמי תנינא מעשה בכהן אחד שהיה מתעסק וראה רצפה משונה מחברותיה וכו' והודיע את חבריו ולא הספיק לגמור את הדבר עד שיצאה נשמתו וידעו כיחור ששם ארון גלו מאי הוה עבד אמר רבי חלבו מתעסק בקדרומו היה תנא דבי רבי ישמעאל שני כהנים בעלי מומין היו מתלעין בעצים וגשמתה קדרומו של אחד מהם ונפלה שם ויצתה אש ואכלתו רב יהודה רמי כתיב ויראו ראשי הבדים וכתיב ויראו החוצה הא כיצד נראין ואין נראין תניא נמי הכי ויראו ראשי הבדים יכול לא יהו זין ממקומן ת"ל ויאריוכו הבדים יכול יהו מקרקעין בפרוכת ויוציאין ת"ל ולא יראו החוצה הא כיצד דוחקין ובולטין ויוציאין בפרוכת ונראין כשני דדי אשה שנא' צרור המור דודי לי בין שדי ילין אמר רב קטינא בשעה שהיו ישראל עולין לרגל מגללן להם את הפרוכת ומראין להם את הכרושים שהיו מעורים זה בזה ואומרים להן ראו חבתכם לפני המקום כחבת זכר ונקבה מתיב רב חסדא ולא יבואו לראות כבלע את הקדש ואמר רב יהודה אמר רב בשעת הכנסת כלים לנרתק שלהם אמר רב נחמן משל לכלה כל זמן שהיא בבית אביה צנועה מבעלה כיון שבאתה לבית חמיה אינה צנועה מבעלה מתיב רב חנא בר רב קטינא מעשה בכהן אחד שהיה מתעסק וכו' אמר ליה נתגרשה קא אמרת נתגרשה חזרו לחיבתה הראשונה במאי עסקינן אי נימא במקדש ראשון מי הואי פרוכת אלא במקדש שני מי הוו כרוכים לעולם במקדש ראשון ומאי פרוכת פרוכת דבבי דאמר רבי זירא אמר רב שלשה עשר פרוכות היו במקדש שבעה כנגד שבעה שערים שנים אחת לפתחו של היכל ואחת לפתחו של אולם שנים בדביר ושנים כנגדן בעליה רב אחא בר יעקב אמר לעולם במקדש שני וכרוכים דצורתא הוו קיימי דכתיב ואת כל קירות הבית מסב קלע (ב) כרוכים ותמורות ופטורי ציצים וצפה זהב מיושר על המחווקה וכתיב כמעט איש ולויות מאי כמעט איש ולויות אמר רבה בר רב שילא באיש
4. גפרית ומלח שרפה כל ארצה לא תהרע ולא תצמח ולא יעלה בה כל עשב כמחכת סדם ועמרה אדמה וצבאים אשר הפך יי באפו ובחמולו: דברים כט כב
5. והגביר ברית לרבים שבוע אחד וחצי השבוע ישיבות וכו' ומנהי ועל כנה שקרקעין משמם ועד כלה ונחציה תפרן ועד שמה: דניאל ט כו
6. ואמר על אשר עזבו את ברית ה' אלהי אבותם אשר ברת עמם ברוציאין אתם מאיין מרורים: דברים כט כד
7. ומהם מן בני שמעון הלכו להר שעיר אנשים חמש מאות ופלטיה ונעריה ורפיה ועוזיאל בני ישעי בראשם ויכו את שארית הפליטה לעמלק וישבו שם עד היום הזה:
8. כי אמר בכתב יד עשיתי מאות ופלטיה בננותי ואסיר גבולות עמים ועתודותיהם שושתי ואיריד באביר יושבים: ישעיה י"ג
9. צרור המור דודי לי בין שדי ילין:
10. ולא יבאו לראות כבלע את הקדש ונתת: במדבר ד כ
11. ואת כל קירות הבית מסב קלע פתחי מקלעות כרוכים ותמורת ופטורי ציצים מלפנים ולחיצון: מלכים א ו כט
12. וקלע כרוכים ותמורת ופטורי ציצים וצפה וקב מיושר על המחווקה: מלכים א ו ל

מוסף רש"י

חמישים ושתים שנה. משגלו מימי צדקת מנחות ירושלם עד שנפקדו מימי כורש וכו' על מהם לייקד את הבית ו"ח שנים קודם גמר הבנין שהיו לסוף ע' שנה צמחיתא נגללה ושבח כדלמדין נגללה ושבח (מסכת סוטה פ"ג הל' א) וכו' ויראו ראשי הבדים יכול לא יהו זין ממקומן ת"ל ולא יראו החוצה הא כיצד דוחקין ובולטין ויוציאין בפרוכת ונראין כשני דדי אשה שנא' צרור המור דודי לי בין שדי ילין אמר רב קטינא בשעה שהיו ישראל עולין לרגל מגללן להם את הפרוכת ומראין להם את הכרושים שהיו מעורים זה בזה ואומרים להן ראו חבתכם לפני המקום כחבת זכר ונקבה מתיב רב חסדא ולא יבואו לראות כבלע את הקדש ואמר רב יהודה אמר רב בשעת הכנסת כלים לנרתק שלהם אמר רב נחמן משל לכלה כל זמן שהיא בבית אביה צנועה מבעלה כיון שבאתה לבית חמיה אינה צנועה מבעלה מתיב רב חנא בר רב קטינא מעשה בכהן אחד שהיה מתעסק וכו' אמר ליה נתגרשה קא אמרת נתגרשה חזרו לחיבתה הראשונה במאי עסקינן אי נימא במקדש ראשון מי הואי פרוכת אלא במקדש שני מי הוו כרוכים לעולם במקדש ראשון ומאי פרוכת פרוכת דבבי דאמר רבי זירא אמר רב שלשה עשר פרוכות היו במקדש שבעה כנגד שבעה שערים שנים אחת לפתחו של היכל ואחת לפתחו של אולם שנים בדביר ושנים כנגדן בעליה רב אחא בר יעקב אמר לעולם במקדש שני וכרוכים דצורתא הוו קיימי דכתיב ואת כל קירות הבית מסב קלע (ב) כרוכים ותמורות ופטורי ציצים וצפה זהב מיושר על המחווקה וכתיב כמעט איש ולויות מאי כמעט איש ולויות אמר רבה בר רב שילא באיש